

Od prostej ľudovosti až po monumentálnosť



Bohuslav Martinů v Opere SND.

Foto: CTIBOR BACHRATÝ

Opera Slovenského národného divadla sa vrátila k Bohuslavovi Martinů, uviedla jeho Hry o Márii. Napriek výraznej duchovnej téme ich možno vnímať aj ako čisto hudobný skvost.

Martinů sa po svojom dlhoročnom kozmopolitnom období v polovici tridsiatych rokov minulého storočia v niekoľkých závažných dielach vrátil k českej ľudovej tradícii. V porovnaní s radikálnym folklorizmom Igora Stravinského je však jeho prístup oveľa prostejší – nehľadá korene ľudového prejavu, vracia sa do detského sveta piesní a príbehov.

Cyklus legiend Hry o Márii prináša originálnym spôsobom dve hry s dvomi prológmi, ktoré spája tematika Matky Božej.

Z kláštora k rozkoši

Opera sa začína prológom Panny múdre a panny pochabé, jeho text upravil Vítězslav Nezval. Nasleduje prvá hlavná hra, Mariken z Nimegue, mirákel v jednom dejstve, ktorý podľa flámskej legendy preložil Vilém Závada.

Hra sa sčasti odohráva ako divadlo na divadle, spevácky zbor buď komentuje scénu, alebo sa stáva divákom, alebo sa aktívne zúčastňuje na hre. Druhý prológ, pastorel Narodenie Pána, je komponovaný na texty moravskej ľudovej poézie. Druhá hlavná hra Sestra Paskalina je legenda podľa Juliusa Zeyera a starších ľudových prameňov. Mladá rehoľníčka zvedená diablom odchádza z kláštora, aby sa oddala rozkošiam. Jej funkciu zatiaľ v kláštore zastáva samotná Panna Mária.

Extrémne kontrasty

Ústrednou postavou nového koncertného predvedenia sa stal dirigent Jaroslav Kyzlink. Sám pred premiérou povedal, že dielo je jeho srdcovou záležitosťou a z hudobného naštudovania to cítiť. Motivoval Orchester Opery SND na presný a strhujúci výkon. Skvele zvládol extrémne kontrasty partitúry, ktorá sa pohybuje od prostej ľudovosti cez dirigentovi očividne blízky neoklasicizmus, plnokrvný symfonizmus až po monumentálne oratórium, kde sa skvelo predviedol Zbor opery SND pod vedením zbormajstra Pavla Procházku.

Zážitok aj bez divadla

Kvalitnému sólistickému ansámbľu bez výraznejšieho slabšieho miesta dominovali výkony Kataríny Štúrovej v štýlovej kreácii Mariken, skvelého Gustáva Beláčka ako suverénneho Diabla a Adriany Kohútkovej v hlbokkej psychologickej štúdii Paskaliny. Hovorené postavy Principála a Rozprávača stvárnil s mimoriadnym porozumením diela herec Boris Farkaš.

Napriek absencii divadelnej zložky pripravila Opera SND svojím príspevkom k skladateľovmu výročiu prvotriedny zážitok.

Recenzia/divadlo

Bohuslav Martinů: Hry o Márii

Dirigent: Jaroslav Kyzlink

Zbormajster: Pavol Procházka

2. premiéra koncertnej verzie v historickej budove SND 17. októbra

pondelok 19. 10. 2009 | Jozef Červenka